

1.	Наставен предмет	РЕГУЛАЦИЈА НА ХИДРАУЛИЧНИ МАШИНИ		
2.	Шифра	4М31АФИ07		
3.	Студиска програма	АФИ		
4.	Семестар (изборност)	летен (задолжителен)		
5.	Цели на предмет	Запознавање со основните принципи за регулација на турбопумпите, волуменските пумпи и извршни компоненти и водни турбини.		
6.	Оспособен за (компетенции)	Проектирање на хидростатските системи за пренос на енергија, пумпни станици и хидроенергетски објекти од аспект на нивната регулација		
7.	Услов за запишување на предметот	1. Хидраулични волуменски машини - положено 2. Основи на турбомашини - положено		
8.	Основна литература (до 3 наслови)	1. З. Костик "Хидромашинска опрема", скрипта Машински факултет, Скопје, 2002 год. 2. З. Костик "Хидраулични машини и уреди", скрипта Машински факултет, Скопје, 1992 год. 3. М. Каловиќ "Регулација на електроенергетски системи", дел 1, Белград, 1997 год.		
9.	Број на кредити:	5		
10.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 саати = 150 саати		
11.	Распределба на расположивото време	30 + 14+ 14 + 6 + 86 = 150 саати		
	11.1.	ПТН - Теоретска настава (15 x 2)	30 саати	
	11.2.	АВ - Аудиторни вежби - решавање на задачи	14 саати	
	11.3.	ТН - Посета на две хидроелектрани	14 саати	
	11.4.	СУ - Самостојно учење, подготовка на материјал од 240 страници за тестови.	84 саати	
	11.5.	ТПЗ - Проверка на знаење со 2 теста (2x3 саати) Секој студент самостојно го решава тестот од 3-5 прашања и решава 1-2 задачи (прв тест) и од 3-5 прашања (втор тест) Прашањата се дефинирани во посебна листа.	6 саати	
12.	Оценување	10 + 80 + 10=100 бода		
	12.1.	Посетеност на настава	10 бода	
	12.2.	2 теста (2 x 40)	80 бода	
	12.3.	Извештај од теренска настава	10 бода	
	Студентот мора да освои најмалку по 30% од предвидените бодови на секој од тестовите.		Оценки:	
			од 50 до 60 бода	6 (шест)
			од 61 до 70 бода	7 (седум)
			од 71 до 80 бода	8 (осум)
			од 81 до 90 бода	9 (девет)
		над 90 бода	10 (десет)	
13.	Услов за потпис и формален испит	реализирани активности 11.3		

недела	Предавања - теоретска настава		Аудиториски вежби		Теренска настава	
	саати	тема	саати	тема	саати	тема
I.	2	Основни поими. Примери за регулација на физички големини.	2	Прости и сложени системи со една или повеќе пумпи		
II.	2	Регулација на турбопумпите. Регулација со промена на карактеристиката на системот. Регулација со промена на карактеристика на пумпата. Дисконтинуална регулација.	2	Решавање на задачи од регулација на турбопумпите		
III.	2	Автоматизација и регулација на пумпните станици	2			
IV.	2	Хидраулично подесување на протокот кај волуменски пумпи. Регулатори на притисок, моќност и проток	2	Прости хидростатски преноси - определување на брзината на извршна компонента		
V.	2	Регулација на хидростатски системи. Регулација преку импулс на притисок. Регулација на брзината со регулаторите на проток.	2			
VI.	2	Регулација на брзината со помош на пумпата. Регулација на притисокот.	2	Сложени хидростатски преноси - определување на брзината на извршни компоненти		
VII.	2	Статички и динамички карактеристики на волуменски пумпи и хидромотори. Припрема за тест.	2			
VIII.	2	Регулација на водни турбини. Регулатори на бројот на вртежи.	3	Прв тест на материјалот од теоретската настава и задачите од I до VII недела		
IX.	2	Регулатори со повеќе степени на појачување. Регулација на турбините со двојна регулација. Електрохидраулички регулатори.			2	Посета на ХЕЦ Матка. Запознавање со ситемите за регулација на турбините.
X.	2	Нелинеарност на турбински регулатори. Стандардизација на шемите на турбински регулатори.			2	
XI.	2	Моделирање на хидроенергетска постројка. Основни равенки на инсталацијата.			2	
XII.	2	Равенка на водна турбина. Општ и специјални модели на хидроенергетски постројки.			2	Посета на ХЕЦ Козјак. Запознавање со ситемите за регулација на турбините.
XIII.	2	Стандардизација на моделите. Моделирање на еластичен хидрауличен удар			2	
XIV.	2	Модели на хидроагрегатот и на хидроелектраната. Изолирана работа на хидроагрегатот.			2	
XV.	2	Регулација на предадената моќност на агрегатот.			2	
XVI.						
XVII.			3	Втор тест на материјалот од теоретската настава од VIII до XV недела		
XVIII.						
XIX.						
XX.						
	30		14+6		14	